

جنگ ایران و اسرائیل می‌تواند تمام جهان را درگیر کند

به قلم نری زیلبر (/fa/experts/nry-zylbr-0/)

۲۷ ژوئن ۲۰۲۲

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/could-be-next-big-war-grips-entire-world

العربية (/ar/policy-analysis/qd-tkwn-hdhh-hy-alhrb-alkbry-alty-ttal-alalm-basrh/)

Also published in Daily Beast

درباره نویسنده

نری زیلبر (/fa/experts/nry-zylbr-0/)

نری زیلبر هموندیار انستیتو واشنگتن است و یکی از دو نویسنده این جستان: «دولت بی ارتش» ارتش بی دولت: تکامل نیروهای امنیتی دولت فلسطینی ۱۹۹۳ تا ۲۰۱۸.

مقاله‌ها و دیدگاه‌ها

دو کشور ایران و اسرائیل که از مدت‌ها پیش با هم درگیری داشته‌اند با افزایش تنش‌هایی که به سرعت می‌تواند به فراتر از مرزهای آنها برسد با سرنوشت بازی می‌کنند

جنگ جاری بین اسرائیل و ایران در سراسر خاورمیانه از مدت‌ها پیش علنی شده بود و ولی حالا این منازعه مرگبار به خاطر چندین حمله در داخل خود ایران که احتمالاً از سوی اسرائیل انجام شده ممکن است تشدید شود و چه بسا به فراتر از منطقه گسترش یابد.

هفته گذشته تعدادی پهپاد کوادکوپتر به یک تاسیسات مشکوک به پژوهش هسته‌ای و پهپادی ایران در پارچین اصابت کرد و یک مهندس را کشت. درست چند روز قبل دو ضارب موتورسوار یک سرهنگ ایرانی را در قلب تهران به ضرب گلوله کشتند. در ماه فوریه چندین پهپاد به یک پایگاه پهپادی ایران در غرب کشور در کرمانشاه اصابت کرد. هر چند اسرائیل هرگز رسماً مسئولیت این حملات را به عهده نگرفته برخی اشاره‌های صریح از سوی مقامات و رسانه‌های اسرائیلی شک چندانی درباره منشأ این حملات باقی نگذاشته است.

همه این‌ها بخشی از چیزی است که دولت اسرائیل که کمتر از یک سال است به قدرت رسیده آن را «دکترین اختاپوس» توصیف کرده است: گسترش تازه و مخاطره‌آمیز کارزار اسرائیل علیه توانمندی‌های نظامی و هسته‌ای ایران. اگر در سال‌های گذشته اسرائیل در داخل ایران حمله می‌کرد این کار مخفیانه انجام می‌شد معمولاً از طریق جاسوسان و حملات سایبری و تقریباً همیشه دانشمندان و تاسیسات هسته‌ای ایران را هدف می‌گرفت. همین‌طور به مدت تقریباً یک دهه اسرائیل به طور آشکار به کارزار حملات هوایی خود علیه شبه‌نظامیان متحد ایران و محموله‌های سلاح عمدتاً در داخل سوریه ادامه داده است. ولی حالا مقامات اسرائیلی علناً از یک «استراتژی دفاعی جدید» صحبت می‌کنند عبارتی که یکی از آنها در گفتگو با *دیپلومی بیست* مطرح کرده که هدف از آن «سر» اختاپوس در ایران است و نه فقط بازوهای آن در منطقه در جاهایی مثل سوریه لبنان غزه و عراق.

نفتالی بنت نخست‌وزیر اسرائیل طی سخنرانی خود در روز یکشنبه گفت: «سال‌ها رژیم ایران از طریق نیروهای نیابتی خود علیه اسرائیل و منطقه دست به ترور زده است ولی به دلایلی سر اختاپوس خود ایران مصون مانده است. دوران مصونیت رژیم ایران به سر آمده است.»

البته بنت این تصویر اختاپوس ایرانی را چندین سال پیش مطرح کرده بود و خواستار سیاستی تهاجمی‌تر شده بود. ولی حالا به عنوان نخست‌وزیر در موقعیتی است که این تغییر سیاست را که از سوی دیگر سیاست‌گذاران کلیدی اسرائیل هم پذیرفته شده عملی کند.

آن مقام ارشد اسرائیلی گفته است: «[ایرانی‌ها] مدتی طولانی معادله نظامی خود را داشتند» که به موجب آن تهران به ایجاد مجموعه کاملی از شبه‌نظامیان متحد و گروه‌های ترور مجهز به زرادخانه‌های وسیع راکتی و موشکی در اطراف اسرائیل کمک می‌کرد مثل حزب‌الله در لبنان، حماس و جهاد اسلامی در نوار غزه، حوثی‌ها در یمن یا انواع نیروهای نیابتی شیعه در سوریه و عراق.

بنا به گفته مقامات دفاعی اسرائیل که با *دیپلی بیست* گفتگو کرده‌اند، تهدید روزافزون پهپادهای ایران هم مطرح است که بالقوه امکان دارد به شبکه پیچیده پدافند هوایی اسرائیل نفوذ کنند. به گفته مقام اسرائیلی «ما باید دست بالا را در مقابل آنها بگیریم و سر [اختاپوس] را خشک کنیم». ایده اصلی آن است که برای این کار باید توانمندی‌های ایران تضعیف شود و به همین دلیل است که حملات اخیر به پایگاه‌های پهپادی ایران و سرهنگ حسن صیاد خدایی فرمانده ترورشده سپاه پاسداران صورت گرفته است. خدایی گویا مسئول طراحی حملات تروریستی خارجی علیه اهداف اسرائیلی بوده است. آنچه احتمالاً برای استراتژیست‌های اسرائیلی اهمیت بیشتری دارد آن است که ایران حالا باید *باور کند* که برای هر حمله‌ای از سوی یکی از نیروهای نیابتی خود، بهای مستقیم خواهد پرداخت.

یائیر لاپید وزیر خارجه اسرائیل روز دوشنبه گفت: «اگر ایرانی‌ها خیال می‌کنند که می‌توانند ترور را به مرزهای ما بیاورند و ما هرگز پاسخی در مرزهای آنها نخواهیم داشت، اشتباه می‌کنند. این‌گونه نیست. ما به آنها اجازه نخواهیم داد ترور را در مرزهای ما و داخل اسرائیل گسترش دهند و در ایران در امان بمانند. آن هم وقتی که ما در صحنه‌های فرعی مثل سوریه و لبنان هم با آنها در چالش هستیم».

خطرات این رویکرد جدید اسرائیل هم‌اکنون مشهود است. مقامات ایرانی اسرائیل را مسئول قتل خدایی در تهران دانسته‌اند و قول داده‌اند تلافی کنند. سردار سرلشکر حسین سلامی فرمانده کل سپاه در هفته گذشته گفت: «شهادتی که به دست صهیونیست‌ها به شهادت می‌رسند، شهادی بسیار بلندمرتبه و با مقام بسیار والاتری هستند و انشاءالله انتقام او را از دشمنان خواهیم گرفت».

بنا به گزارش‌ها با توجه به تهدید حملات راکتی از سوی لبنان و سوریه، سامانه‌های پدافند دفاعی اسرائیل از جمله گنبد آهنین در وضعیت آماده‌باش کامل قرار گرفته است. قبلاً سابقه چنین حملاتی وجود داشت هر چند مستقیماً علیه اسرائیل نبود. در ماه فوریه بعد از اولین حمله به تاسیسات پهپادی ایران، ایران چندین موشک به آنچه آن را یک پایگاه جاسوسی اسرائیل در کردستان عراق می‌خواند شلیک کرد. به گفته ایران از آن محل برای ارسال پهپادهای مهاجم استفاده می‌شد.

مهم‌تر از آن شورای امنیت ملی اسرائیل روز دوشنبه هشدار موجود درباره مسافرت به ترکیه را «جدی‌تر» کرد. بنا به ارزیابی اسرائیل برای شهروندان این کشور در ترکیه «ریسک بالا» و «تهدید ملموس» از سوی عوامل ایرانی داخل ترکیه وجود دارد. گفته می‌شود مقامات اسرائیلی در حرکتی بسیار غیرمعمول با ۱۰۰ شهروند خود که به گمان آنها اهداف مشخص این تهدیدها بودند تماس گرفته‌اند و از آنها خواسته‌اند به خانه برگردند. یک رسانه وابسته به رژیم ایران برای خودنمایی اسامی پنج افسر اطلاعاتی نظامی سابق (و مدیران فنی فعلی) اسرائیلی را که بنا به ادعا در لیست ترور تهران قرار دارند منتشر کرد. شورای امنیت ملی اسرائیل در هشدار خود می‌آورد: «در دستگاه امنیتی نگرانی فزاینده‌ای درباره تلاش‌های ایران برای حمله به اهداف اسرائیلی در سراسر دنیا وجود دارد». این هشدار بر کشورهای اطراف ایران تأکید می‌کند و ارتباط مستقیم این نگرانی‌ها با تعارض ناشی از کشته شدن سرهنگ سپاه

طی سه دهه گذشته ایران و خصوصاً حزب‌الله اهداف اسرائیلی و یهودی را در آمریکای جنوبی، اروپای شرقی و آسیا هدف گرفته‌اند. از جمله دو حمله ویرانگر با خودروی انفجاری در بوئنوس آیرس در دهه ۱۹۹۰ که سفارت اسرائیل و مرکز فرهنگی یهودیان را هدف گرفت و یک بمب‌گذاری انتحاری علیه گردشگران اسرائیلی در بلغارستان در سال ۲۰۱۲ و یک حمله در همان سال در دهلی نو که یک دیپلمات اسرائیلی را مجروح کرد.

بنا به گفته مقامات اسرائیلی و تحلیلگران امنیت باور بر این است که ایران تمام این‌گونه اهداف را در سراسر جهان زیر نظر دارد. یک مقام ارشد اسرائیلی به *دیپلی بیست* گفت: «آنها مدام دنبال فرصت اند چیزهایی که به زعم آنها اهدافی آسان‌تر باشد» ولی تأکید کرد که حتی با استراتژی قاطعانه‌تر اسرائیل در ماه‌های اخیر این چیز تازه‌ای نیست. به گفته او «[ایران] فهرست بلندی از انتقام‌های مفروض دارد و همیشه تهدید ترور و دیگر حملات از سوی ایرانی‌ها وجود دارد».

این موضوع مطابق با دیدگاه دولت اسرائیل است که ریسک حملات مکرر و اقدامات تلافی‌جویانه احتمالی ایران می‌تواند به درگیری بزرگ‌تری ختم شود. یک مقام دفاعی ارشد اسرائیل سال گذشته (در مخالفت با چنین برداشتی) به من گفت: «آخرین بار که جنگی بزرگ در خاورمیانه شکل گرفت کسی بود» این مقام اسرائیلی با چشمپوشی از آوازه جنگ‌زدگی این منطقه، جنگ اسرائیل و لبنان در سال ۲۰۰۶ را مثال زد که به گفته او «با یک خطای محاسباتی شروع شد ولی به غیر از آن این آمریکا بود که دو جنگ را در عراق آغاز کرد. راه‌های زیادی برای اجتناب از جنگ وجود دارد».

رهبران اسرائیلی بارها گفته‌اند که به هیچ‌گونه توافق هسته‌ای جدید بین ایران و آمریکا محدود یا ملزم نخواهند بود. توافقی که چشم‌انداز رسیدن به آن در حال حاضر دور از دسترس است. به عبارت دیگر «دکترین آختاپوس» در هر صورت و احتمالاً متناسب با گسترش مداوم برنامه هسته‌ای ایران- ادامه خواهد یافت. اعتماد به نفس اسرائیل در مورد بعید بودن شروع یک جنگ بزرگ در خاورمیانه در این مسیر محک خواهد خورد.

نویسنده: روزنامه‌نگار مستقر در تل‌آویو و هم‌نویسار انستیتو واشنگتن است. این مقاله ابتدا در وب

<https://www.thedailybeast.com/israel-and-iran-are-risking-the-worlds-next-major-war>)

سایت [\(\(https://www.thedailybeast.com/israel-and-iran-are-risking-the-worlds-next-major-war](https://www.thedailybeast.com/israel-and-iran-are-risking-the-worlds-next-major-war)

<https://www.thedailybeast.com/israel-and-iran-are-risking-the-worlds-next-major-war>))

دیلی [\(\(https://www.thedailybeast.com/israel-and-iran-are-risking-the-worlds-next-major-war](https://www.thedailybeast.com/israel-and-iran-are-risking-the-worlds-next-major-war)

<https://www.thedailybeast.com/israel-and-iran-are-risking-the-worlds-next-major-war>))

بیست [\(\(https://www.thedailybeast.com/israel-and-iran-are-risking-the-worlds-next-major-war](https://www.thedailybeast.com/israel-and-iran-are-risking-the-worlds-next-major-war)

<https://www.thedailybeast.com/israel-and-iran-are-risking-the-worlds-next-major-war>) منتشر شده است.

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Israel Likely Headed to Another Election: Outlining the Political Battle Ahead

ژوئن ۲۰۲۲

David Makovsky

[\(/policy-analysis/israel-likely-headed-another-election-outlining-political-battle-ahead\)](/policy-analysis/israel-likely-headed-another-election-outlining-political-battle-ahead)

تحلیل کوتاه

توضیح اصطلاحات مربوط به پرونده هسته‌ای ایران

ژوئن ۲۰۲۲

سایمون هندرسون

[\(fa/policy-analysis/twdyh-astlahat-mrbwt-bh-prwndh-hsthay-ayran/\)](fa/policy-analysis/twdyh-astlahat-mrbwt-bh-prwndh-hsthay-ayran/)

BRIEF ANALYSIS

Why did the Sadrists Withdraw from the Iraqi Political Process?

ژوئن ۲۰۲۲

Mohanad Faris

(/policy-analysis/why-did-sadrists-withdraw-iraqi-political-process)

TOPICS

(fa/policy-analysis/syast-kharjy-ayran/) سیاست خارجی ایران

(fa/policy-analysis/rwabt-rb-w-asrayyl/) روابط عرب و اسرائیل

(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/) نظامی و امنیتی

REGIONS & COUNTRIES

(fa/policy-analysis/asrayyl/) اسرائیل

(fa/policy-analysis/ayran/) ایران